

'Nederland zal zijn vrijheidsberoving niet voor zoete koek opeten. We weten wat ons te wachten staat. Al onze voorraden zullen worden weggehaald, voedsel, kleding, schoeisel. Spoedig krijgen we het bonnenstelsel voor alles en nog wat en daarna kunnen we zelfs op de bonnen niets meer krijgen. Onze jonge mannen zullen worden gedwongen elders te gaan werken voor de overweldiger. We krijgen stellig spoedig een nieuwe Alva met bloedraad en inquisitie (of een Quisling). Maar de Geuzenactie zal ons geleidelijk organiseren en eenmaal zullen we, evenals in de tachtigjarige oorlog, onze vrijheid heroveren. Moed en vertrouwen. Ons land zal geen onderdeel van Duitsland worden!'

Hier kwam, in dubbele zin onder de rook van Rotterdam, een grondtoon tot uiting die het verzet vijf jaar lang zou aanhouden.

De Geuzen

Wat stond IJzerdraat voor de geest? 'De Geuzenactie', schreef hij in dat 'Bericht no. 2',

'bestaat uit het volgende: schrijf elk bericht twee of meer keer volledig over met verdraaide hand. Doe ongemerkt elk papiertje (ook dit exemplaar) toekomen aan een betrouwbare Nederlander die weer hetzelfde doet als gij . . . Overal stellen we geheime agenten aan. Spoedig hoort ge meer. Laat ieder deze Geuzenplicht doen!

Eén voor allen, allen één!

Het zou dus niet bij een politiek-propagandistisch sneeuwbalstelsel moeten blijven. Immers: 'overal stellen we geheime agenten aan.' Wie en waar?

Eind mei (het schrijven en verzenden van de 'Geuzenberichten' werd voortgezet) kwam IJzerdraat in contact met een Vlaardinger, een vroegere collega uit het onderwijs, Jan Kijne. Kijne placht sinds enige tijd mee te doen aan de wekelijkse wandeltochten van de sportvereniging 'Flardinga' die een kleine dertig leden telde en die geleid werd door een negen-entertigjarige oud-stuurman bij de grote vaart, Ary Kop. Kop was in '40 verzekeringsagent, incasseerder en bezorger van tijdschriften. Velen in Vlaardingens kenden hem. Met deze Kop nu kwam IJzerdraat via Kijne in contact en de leden van Kops simpele wandelclub waren de eersten die IJzerdraat voor zijn Geuzenactie aanwierf. Hij nam hun een eed af, want hij wilde een op militaire leest geschoeide organisatie gaan opbouwen die, evenals het leger, bestaan zou uit groepen, secties, compagnieën, bataljons en regimenten.

Het was een leger zonder wapens.